روزنامه هم‌میهن
www.hammihanonline.ir

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline
https://t.me/hammihanonline
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمدجواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی
• معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل) • علی ورامینی (رسانه و فرهنگ)
• سمیه متقی (سیاست) • الهه ابراهیمی (خبر) • آرش خاموشی (عکس) • هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • مدیر هنری: مهدی قربانی‌تبار • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی
• مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷
• نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸ • لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشرگستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

نگاه آخر

محیط‌زیست نحیف‌تر از پیش

نیوشا طبیبی گیلانی
روزنامه‌نگار و پادکستر

به انتخابات که نزدیک‌تر می‌شویم، شعارها مردم‌دارانه و ایران‌مدارانه‌تر می‌شوند. داوطلبان گذر کرده از صافی‌های به‌شدت ریز شورای نگهبان، تبلیغات خود را اندک‌اندک آغاز می‌کنند تا چندان هم بی‌تلاش و سعی و سختی پا به صحن مجلس نگذارند. یک بررسی اجمالی از فعالیت‌های پراکنده و غیررسمی یا اندکی جست‌وجو در کارنامه نمایندگان فعلی که برای دور بعد هم داوطلب شده‌اند، نشان می‌دهد که «محیط‌زیست» و طبیعت ایران، کمترین دغدغه و نگرانی را بین آنها برانگیخته است. ازاین‌منظر مجلس در دوره گذشته و به احتمال بسیار زیاد در دوره پیش‌رو، کارنامه قابل‌قبولی ندارد. این غفلت و بی‌اعتنایی مختص به این دوره مجلس و این دولت نیست. محیط‌زیست ایران هرگز دغدغه هیچ دولتی نبوده. هیچ‌کدام از دولت‌های گذشته اهمیت محیط‌زیست و طبیعت ایران را درک نکرده یا برایش جایگاهی قائل نبوده‌اند. برهمین‌اساس بودجه ۱۴۰۳ هم با کاهش سهم سازمان مربوطه و متولی حفاظت از طبیعت ایران مواجه شده است. این کاهش سبب اعتراض رئیس سازمان هم شده است. ایشان گفته‌اند که ۰/۱۲ تا ۰/۱۷ درصد اعتبارات کل کشور به محیط‌زیست اختصاص پیدا کرده است و این عدد چنان ناچیز است که قابل بیان نیست. ایران دارای طبیعتی متنوع و متکثر بوده است، اقلیم‌های متفاوتی دارد و همزمان، پهنه سرزمین چنان گسترده است که کار حفاظت را دشوار می‌کند. این طبیعت متنوع و متکثر در طول دهه‌های گذشته زخم‌های عمیقی از توسعه ناپایدار و بی‌اعتنا به بایسته‌های زیست‌محیطی برداشته. بسیاری از زیستگاه‌های هزاران‌ساله از بین رفته‌اند، روند جابه‌جایی و کوچ پرندگان و دیگر حیوانات مهاجر دچار اختلال شده، بسیاری از گونه‌ها منقرض شده یا در فهرست گونه‌های به‌شدت در معرض خطر قرار گرفته‌اند. آقای جلال محمودزاده، عضو کمیسیون کشاورزی و محیط‌زیست مجلس از معدود نمایندگانی است که پیگیر وضعیت طبیعت ایران است. اومی‌گوید: «متأسفانه محیط‌زیست اولویت دولت نیست و این را می‌توان از بودجه‌ای که به این سازمان اختصاص می‌دهد، متوجه شد؛ امسال نیز بودجه سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌جای اینکه افزایش پیدا کند، کاهش پیدا کرده است! مشخص است که با این اعتبارات اصلاً نمی‌شود در زمینه حفاظت از محیط‌زیست کاری کرد لذا اگر اولویت دولت محیط‌زیست بود، این رقم بسیار ناچیز و قطره‌چکانی را برای محیط‌زیست در نظر نمی‌گرفت. قطعاً از این رقم نیز چنددرصد تخصیص پیدا نخواهد کرد و اوضاع بدتر خواهد شد.» همه این بی‌اعتنایی‌ها و نادیده‌گرفتن‌ها درحالی‌است که ایران با شدیدترین مشکلات زیست‌محیطی تاریخ خود روبه‌روست. کاهش ذخایر آب، از بین‌رفتن دریاچه‌ها و تالاب‌هایی مثل ارومیه، بختگان، طشک و در معرض آسیب قرار داشتن شادگان، انزلی و هورالعظیم، چالش‌های بزرگی است که مستقیماً با حیات کشور در ارتباط هستند. ازدست‌رفتن تنوع گیاهی و جانوری کشور و گسترش فعالیت‌های بیابان‌زا، از بین‌بردن زیستگاه‌ها و احداث تاسیسات صنعتی در مناطق حساس و آسیب‌پذیر طبیعت، معضلاتی است که به بدن نحیف و آسیب‌دیده طبیعت ایران فشار بیشتر و سنگین‌تری وارد خواهد کرد. در سال‌های گذشته، همکاری جوامع محلی و داوطلبان علاقه‌مند به محیط‌زیست توانسته، تا حدی غفلت دولت و ناتوانی سازمان مسئول در انجام مسئولیت‌های قانونی و ذاتی‌شان را جبران کند. اما این روند نه اصولی است، نه ممکن. اجرای طرح‌های حفاظتی بزرگ یا انجام مطالعات برای حفاظت و تکثیر حیات جانوری و گیاهی کشور فقط از دست دولت برمی‌آید. حیات گونه‌های دیگر و حفظ آنها، لازمه زندگی در هر سرزمینی است. آنها هم مثل ما ایرانی هستند و حقی از این سرزمین دارند، ضمن اینکه طبیعت به زنده‌بودن آنها زنده است. تصور کنید که در مسیر صنعتی‌کردن و توسعه کشور، زمینی سوخته، بی‌آب‌وعلف، بدون جاندار و گیاه بر جا بگذاریم. متاسفانه روش ما تاکنون چنان بوده که به‌زودی شاهد از دست رفتن طبیعت و محیط‌زیست ایران خواهیم بود. آیا آینده‌نگری در برنامه‌های توسعه جایی دارد؟

عکس: ایرنا

طلسم ۵۰ ساله می‌شکنند؟

ایران در حالی به مصاف قطر می‌رود که از سال ۱۹۷۶ به فینال جام ملت‌های آسیا نرفته است

سپهر خرمی
خبرنگار ورزشی هم‌میهن

شهر دوحه خلوت شده و دیگر آن شوروشوق خیابانی و عجله مردم در مترو، برای رسیدن به ورزشگاه‌های مدرن وجود ندارد. قطری‌ها ظاهراً اشتیاق جام ملت‌ها را ندارند و می‌خواهند زودتر این رقابت‌ها به پایان برسد. تیم‌ملی فوتبال ایران عصر امروز در دیداری حساس به مصاف میزبان مسابقات جام ملت‌های آسیا یعنی قطر می‌رود. قطری‌ها با پیروزی مقابل ازبکستان در ضربات پنالتی به نیمه‌نهایی صعود کردند و شاگردان قلعه‌نویی هم با شکست ژاپن توانستند به این مرحله برسند. نکته مشترک برای دو تیم، حضور پیاپی آن‌ها در جمع ۴ تیم برتر آسیا همانند ۲۰۱۹ است. قطری‌ها که در دوره قبل به مقام قهرمانی رسیدند، در اندیشه تکرار موفقیت‌شان هستند اما شاگردان قلعه‌نویی نیز می‌خواهند بعد از ۴۸ سال، بار دیگر جام را به تهران بیاورند.

دوحه خالی شد

درحال‌حاضر تنها چهارتیم در جام ملت‌ها باقی مانده که یکی از آن‌ها میزبان رقابت‌هاست. یکی از خیابان‌های مشهور شهر دوحه که هر شب هواداران فوتبال در آنجا تجمع می‌کنند، محله‌ای سنتی به‌اسم «سوق‌الواقف» است. در این محله بیشتر هواداران عرب‌زبان تجمع می‌کردند و خبری از هواداران شرق آسیا نبود. به‌طور مثال هواداران کره‌جنوبی چنان اندک بودند که اصلاً کار به تجمع و خوشحالی هماهنگ نمی‌کشید. هواداران استرالیا نیز چنین شرایط مشابهی داشتند. بااین‌حال بعد از پایان مرحله یک‌چهارم پایانی به‌شکل قابل‌توجهی دوحه خلوت شد. دیگر در متروها خبری از جمعیت کثیر و شلوغ‌بازی‌ها نبود. بسیاری از مردم قاره اروپا مثل اسپانیا، آلمان و فرانسه حامی فوتبال کره‌جنوبی بودند و عقیده داشتند، یورگن کلینزمن روح تازه‌ای به فوتبال کره‌جنوبی تزریق کرده است. بااین‌حال باتوجه به حذف عربستان و سوریه که پرتماشاگرترین تیم‌ها در این رقابت‌ها بودند حال‌وهوای شهر دوحه دیگر شباهتی به شهری که میزبان یک رقابت بزرگ در قاره است، ندارد. هواداران فوتبال ایران هم به‌صورت پراکنده در سطح شهر به شادی بعد از برد ایران مقابل ژاپن پرداخته بودند.

تاریخچه سفید و عنابی‌پوشان

دیدار حساس تیم‌ملی ایران مقابل قطر، بیست‌وپنجمین تقابل این دو تیم خواهد بود که در ۲۴ دیدار قبلی سهم ایران ۱۶ پیروزی و سهم قطری‌ها فقط ۳ برد بوده است. پنج مسابقه نیز با تساوی به پایان رسیده است. در این تقابل‌ها ۵۷ گل از خط دروازه‌ها عبور کرد که دراین‌بین تیم‌ملی فوتبال ایران ۴۱ بار موفق به بازکردن دروازه حریف شده و عنابی‌ها تنها ۱۶ بار موفق به گلزنی مقابل یوزهای ایرانی شده‌اند. نکته حائز اهمیت این است که تیم‌ملی ایران در جام ملت‌های آسیا تابه‌حال از قطری‌ها شکست نخورده است و ۲ بار در مراحل گروهی موفق شده قطر را مغلوب کند؛ اولین‌بار در سال ۱۹۸۸ که با برتری ۲ بر صفر یوزها به پایان رسید و دومین‌بار نیز با برتری یک بر صفر در سال ۲۰۱۵ با مربیگری کارلوس کی‌روش. نکته‌ای که می‌تواند برای شاگردان قلعه‌نویی روحیه‌بخش باشد این است که آخرین پیروزی قطری‌ها به ۱۴ سال پیش برمی‌گردد؛ جایی که قطری‌ها در مسابقات چهارجانبه در سال ۱۳۸۸ با حساب سه بر دو، از سد ایران عبور کردند. از آن بازی تاکنون قطری‌ها موفق به برتری مقابل ایران نشده‌اند و حالا این تیم به‌دنبال شکستن این طلسم طولانی است. ۲ برد دیگر آن‌ها مربوط به سال‌های ۱۳۷۶ و ۱۳۸۰ می‌شود. قطری‌ها در این دیدار یک انگیزه دیگر نیز خواهند داشت.

قطری که تغییر کرد

بسیاری تصور می‌کنند چون تیم‌ملی ایران چندی‌پیش موفق شد تیم‌ملی قطر را با حساب چهار بر صفر شکست دهد، پس این دیدار آن‌طور که باید سخت نیست اما امیر قلعه‌نویی نظر دیگری دارد. قلعه‌نویی در نشست خبری پیش از دیدار نیمه‌نهایی در خصوص تغییرات قطر گفت: «درست است که ما این تیم را چندی‌پیش شکست دادیم اما این تیم نسبت به گذشته تغییرات زیادی کرده است. مربی قبلی آن‌ها کارلوس کی‌روش، با تفکرات تدافعی بود و حالا قطر با تفکری تهاجمی به میدان می‌آید.» آخرین تقابل دو تیم قبل از شروع جام‌ملت‌ها به فینال تورنمنت چهارجانبه اردن برمی‌گردد، جایی که شاگردان امیر قلعه‌نویی موفق شدند با نتیجه ۴ بر صفر، قطر تحت هدایت کارلوس کی‌روش را مغلوب کنند و باعث اخراج این سرمربی پرتغالی شوند. حالا قطری‌ها با هدایت مارکز لوپز اسپانیایی، انگیزه گرفتن انتقام این شکست تلخ را نیز در سر دارند. در ترکیب تیم‌ملی فوتبال ایران در این رقابت‌ها سردار آزمون ۳ گل و مهدی طارمی، احسان حاج‌صفی، حسین کنعانی‌زادگان و علیرضا جهانبخش دوبار موفق به گلزنی مقابل تیم‌ملی قطر شده‌اند و در صورت بازی، این شانس را خواهند داشت تا به رکورد بهترین گلزن ایران مقابل قطر که با چهار گل در اختیار علی دایی است، دست پیدا کنند. محمد سالم‌العنزی، ولید حمزه و مجید حسن هرکدام با دو گل زده، بهترین گلزنان قطر در رویارویی با تیم‌ملی هستند. حضور پرتعداد تماشاگران قطری می‌تواند انگیزه مضاعف میزبان لقب بگیرد یا شادابی ملی‌پوشان ایران از شکست‌دادن ژاپن در کنار شکستن طلسم ۴۸ ساله، می‌تواند مسیر قهرمانی را هموارتر کند؟

میزبان فقط برد می‌خواهد

مربیان دو تیم اما در یک جمله مشترک بودند: «برای برد به این مسابقه می‌رویم.» هم امیر قلعه‌نویی، هم مارکز لوپز اسپانیایی، در اندیشه ثبت یک رکورد جالب هستند. قلعه‌نویی می‌خواهد اولین مربی ایرانی باشد که بعد از ۴۸ سال توانسته ایران را قهرمان جام ملت‌های آسیا کند و لوپز نیز می‌خواهد قطر را برای دومین‌بار پیاپی راهی فینال کند. سرمربی تیم‌ملی قطر در پاسخ به سوال خبرنگار روزنامه هم‌میهن مبنی بر اینکه فوتبال عربی براساس سابقه تاریخی، رویکردی دفاعی را به نمایش می‌گذارد، گفت: «ما شیوه خودمان را در بازی امروز، بازی می‌کنیم. ممکن است که از بازیکنان تهاجمی در بازی امروز استفاده کنیم، شاید هم نه. ما فردا می‌خواهیم ببریم و ممکن است سبک بازی‌مان تهاجمی یا تدافعی باشد. ما می‌دانیم که خط حمله ایران خیلی قدرتمند است و تلاش می‌کنیم آن‌ها را کنترل کنیم، ولی من نمی‌توانم توضیح دهم که چه برنامه‌ای دارم و فردا در زمین خواهیم دید.»

امیر قلعه‌نویی هم از فراموشی برد شیرین مقابل ژاپن گفت و ابراز امیدواری کرد، تیمش در باد پیروزی حساس مقابل ژاپن نخوابیده باشد. چون درصورت شکست مقابل قطر درواقع دستاوردی نصیب تیم‌ملی نخواهد شد. هرچند سعید عزت‌اللهی در نشست خبری اعلام کرد انتخاب داور کویتی کمی شبهه‌برانگیز است و نباید داور از حوزه خلیج‌فارس برای این مسابقه انتخاب می‌کردند، اما سرمربی ایران اعتقاد داشت این موضوعی است که کنفدراسیون فوتبال آسیا باید به آن پاسخ دهد و موضوع اصلی ایران نیست.

اگر شاگردان قلعه‌نویی به فینال برسند، باتوجه به دوری نیم‌قرنی ایران برای حضور در فینال می‌تواند شگفتی بزرگی تلقی شود. شگفتی‌ای که می‌تواند سرانجام یک جام خوش‌رنگ را از آسیا به تهران بیاورد. پیش‌نیازش اما پیروزی مقابل میزبان رقابت‌هاست. در طرف مقابل، قطری‌ها از میزبانی نهایت بهره را برده‌اند و با حواشی بسیار سعی در تخریب روحیه شاگردان قلعه‌نویی دارند. سعید عزت‌اللهی با اعلام اینکه داور از حوزه خلیج‌فارس نباید انتخاب می‌شد، به انتقاد از AFC پرداخت. بعد از نشست خبری، خبرنگاران قطری به انتقاد از عزت‌اللهی پرداختند چون عقیده داشتند، نباید بازیکن ایران از کلمه خلیج‌فارس استفاده می‌کرد که مدیر رسانه‌ای فوتبال ایران در انتقاد از خبرنگاران عربی گفت: «خلیج همیشه فارس است و آن‌ها اجاه ندارند که از نام دیگری بهره ببرند.»

چهره

اخراج استاد متعهد و متدین

موج اخراج اساتید از دانشگاه‌ها گویی هنوز به ساحل نرسیده است. دو روز پیش احمد شکرچی، عضو هیئت‌علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه شهید بهشتی تهران، از این دانشگاه اخراج شد. این استاد جامعه‌شناسی در صفحه شخصی خود با انتشار نامه‌ای از عدم تمدید قرارداد و اخراج خود توسط هیئت اجرایی جذب دانشگاه شهید بهشتی خبر داد؛ خبری که حتی صدای چهره‌های اصولگرا را نیز درآورده است. محمد مهاجری نوشت: «دکتر احمد شکرچی از مؤدب‌ترین، باسوادترین، شایسته‌ترین، متعهدترین و متدین‌ترین استادان جامعه‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی هم اخراج شد. آن هم توسط کسانی که حتی یکی از ویژگی‌های او را ندارند.» مرتضی روحانی، مدیر انتشارات و سایت ترجمان علوم انسانی نیز دراین‌زمینه چنین نوشت: در مورد دانشگاه‌ها صحبتی نداشتم تا الان. از اخراج استادی که اعتیاد به شیشه داشت و توی پارک جلوی دانشگاه با دانشجوها گل می‌کشید هم اصلاً ناراحت نیستم. اما آخه احمد شکرچی چرا؟ کسی این آدم را یک‌بار دیده باشد در نجابت و اصالتش شک ندارد. من احمد شکرچی را بیش از ۲۰ سال است که می‌شناسم، جز ۱۰ نفری است که می‌توانم در موردش با خیال راحت بگویم محترم و مبادی آداب است.»

کتابخانه

لذت بردن در عین اندوهگینی

مالیخولیا را ستایش کردن
نویسنده: با توافق آلن دوباتن و مؤسسه «مدرسه زندگی»
مترجم: فرشید شعبانی
انتشارات: نشر هنوز

کتاب «مالیخولیا را ستایش کن» که در پشت جلد آن آمده است «با توافق آلن دوباتن و مؤسسه مدرسه زندگی»، با ترجمه فرشید شعبانی در ۱۷۶ صفحه و با قیمت ۱۴۰ هزار تومان توسط نشر هنوز منتشر شده است. در معرفی این کتاب آمده است: «غصه نخور، شاد باش. تا دنیا بهت بخنده.» حتماً بارها از شنیدن این حرف‌ها کلافه شده‌اید. هروقت دمغ بوده‌اید خانواده یا دوستان تلاش کرده‌اند به زور شما را سر حال بیاورند. برای‌تان مهمانی گرفته‌اند و بساط عیش فراهم کرده‌اند یا برنامه سفر ریخته‌اند، شاید هم پیشنهاد داده‌اند بروید پیش روانشناس و دارو مصرف کنید. در این مواقع، حتماً حس کرده‌اید که همه به چشم بیمار نگاه‌تان می‌کنند. حس می‌کنید زیر این همه فشار برای سرخوش بودن دارید له می‌شوید اما در برابر سختی‌های هرروزه زندگی یا شوربختی‌های گهگاهی مجبور نیستیم غرق نومیدی شویم یا امیدهای واهی به خودمان بدهیم. راه دیگری هم هست؛ به جنبه‌های مالیخولیایی وجودمان توجه کنیم. مالیخولیا نه افسردگی است، نه زیادی سرخوش بودن و درعین‌حال هم نوعی تجربه احساسی است، هم نوعی شیوه تفکر. این کتاب به ما می‌گوید که می‌شود هم اندوهگین بود، هم از خوشی‌های کوچک زندگی لذت برد.»

تاریخ

آغاز انتشار روزنامه وقایع اتفاقیه

روزنامه وقایع اتفاقیه نام دومین نشریه فارسی‌زبان و روی‌هم‌رفته، پس از کاغذ اخبار و روزنامه آشوری‌زبان «زهریری د بهرا» سومین نشریه ایران است. این هفته‌نامه به دستور امیرکبیر در تهران در دوران ناصرالدین‌شاه منتشر می‌شد. نخستین شماره این نشریه هفتگی در ۱۸ بهمن‌ماه ۱۲۲۹ خورشیدی (۱۲۶۷ قمری) به چاپ رسید. در این شماره، تصویر شیر و خورشید با عبارت «یا اسدالله الغالب» به شیوه‌ای خاص طراحی شده بود که واژه الله بالای شیر قرار گیرد. این روزنامه که از شماره دوم به اسم روزنامه «وقایع اتفاقیه» چاپ می‌شد در هر هفته تا شماره شانزدهم در روزهای جمعه و از آن به بعد، روزهای پنج‌شنبه در چهار و گاهی شش الی هشت صفحه انتشار یافت و از این تاریخ تا سال ۱۳۲۴ قمری به مدت ۵۷ سال انتشار یافت. بانی این روزنامه امیرکبیر بود اما او اندکی بعد در سال ۱۲۶۸ هـ.ق کشته شد و سرانجام، پس از فرازونشیب‌هایی، اداره روزنامه در ۱۲۸۸ قمری به محمدحسن‌خان صنیع‌الدوله (اعتمادالسلطنه) مترجم دربار و فرزند حاج‌علی خان حاجب‌الدوله (قاتل امیرکبیر)، سپرده شد.